

Sygn. akt V U 135/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

25 kwietnia 2022 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku, V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sonia Lasota - Zawisza

Sędziowie/Ławnicy: -/-

Protokolant : osobiście

po rozpoznaniu 25 kwietnia 2022 roku w Rybniku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy M. W. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o jednorazowe odszkodowanie

na skutek odwołania M. W. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 26 maja 2020 roku

sygn. (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu M. W. (1) prawo do jednorazowego odszkodowania w kwocie 14.760 zł (czternaście tysięcy siedemset sześćdziesiąt złotych) odpowiadającej dodatkowemu 15% stałemu uszczerbkowi na zdrowiu doznanemu w związku z wypadkiem przy pracy z 18 grudnia 2017 roku,
2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie;
3. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz ubezpieczonego M. W. (1) kwotę 615,60 zł (sześćset piętnaście złotych 60/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt V U 135/20

UZASADNIENIE

Decyzją 26 maja 2020 roku, znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. przyznał ubezpieczonemu M. W. (1) jednorazowe odszkodowanie w kwocie 30.504 zł tytułem 31% (= 31% x 984 zł) z tytułu stałego uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem przy pracy z 18 grudnia 2017 roku.

vide: akta organu rentowego

W odwołaniu ubezpieczony wniósł o zmianę powyższej decyzji i przyznanie mu dodatkowego jednorazowego odszkodowania w wysokości odpowiadającej 44% stałego uszczerbku w kwocie 43.296 zł (= 44% x 984 zł) oraz

zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu ubezpieczony zarzucił, że komisja lekarska ZUS ustaliła wysokość uszczerbku w dolnych granicach pozycji z tabeli. Według ubezpieczonego powinien być przyjęty maksymalny poziom uszczerbku w każdej pozycji z tabeli, a łączny poziom uszczerbku powinien wynosić 75% (tj. 73.800 zł) wraz z uwzględnieniem skutków dotyczących psychiki ubezpieczonego. Wskazał, że uraz, którego doznał był poważny i nie odzyskał on zdolności do pracy.

vide: k.3-5

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując wcześniejsze twierdzenia.

vide: k.11-11v.

Pismem z 6 grudnia 2021 roku oraz z 23 marca 2022 roku ubezpieczony zmodyfikował swoje roszczenie wnosząc o przyznanie mu dodatkowego jednorazowego odszkodowania w wysokości odpowiadającej 25% stałego uszczerbku w kwocie 25.825 zł (= 25% x 1.033zł) oraz zasądzenie sześciokrotności stawki podstawowej kosztów postępowania.

vide: k.162-163, k. 176

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony M. W. (1) był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w (...) S.A KWK (...) – J. od 12 lutego 2008 roku do 12 lipca 2019 roku na stanowisku górnika pracując pod powierzchnią ziemi. Z tego tytułu podlegał ubezpieczeniu społecznemu.

18 grudnia 2017 roku o godz. 16:45 ubezpieczony w trakcie wykonywanej pracy, uległ wypadkowi, w następstwie którego doznał urazu głowy, krwawienia z prawego ucha, obrzęku oczodołu prawego, był w słabym kontakcie, skarżył się na ból głowy. Został przekazany zespołowi ratownicemu. Niniejszy wypadek został uznany za ciężki. Ubezpieczony nie pamiętał zdarzenia. Powyższe zdarzenie zostało uznane przez pracodawcę za wypadek przy pracy.

Dowód: akta organu rentowego: dokumentacja medyczna, skierowanie do badania z 12.08.2019 r., wniosek o odszkodowanie z 09.08.2019 r.

U ubezpieczonego rozpoznano stan po urazie czaszkowo – mózgowym powikłany urazem aksonalnym i ogniskami stłuczenia krwotocznego płatów skroniowych z utrzymującymi się objawami ogniskowymi i zaburzeniami funkcji poznawczych, złamanie podłużne piramidy kości skroniowej prawej z prawdopodobnymi zaburzeniami funkcji słuchu, pourazowe uszkodzenie nerwu łokciowego prawego, cechy remisji, śladową dysfunkcję. W związku z wypadkiem przy pracy ubezpieczony kontynuował leczenie ambulatoryjne w Poradni Neurochirurgicznej, Neurologicznej i Psychiatrycznej. Wykorzystał zwolnienie lekarskie oraz świadczenia rehabilitacyjne. Starał się o rentę, lecz odmówiono jej przyznania i wrócił do pracy w kopalni, ale na powierzchnię.

Ubezpieczony w związku z wypadkiem z 18 grudnia 2017 roku doznał 46% stałego uszczerbku na zdrowiu. Występujące u ubezpieczonego liczne urazy spowodowały, że uszczerbek na zdrowiu dotyczący upośledzenia ostrości słuchu ucha prawego wynosi 5% (poz. 42), uszkodzenie kości sklepienia i podstawy czaszki wynosi 10% (poz. 2), uszkodzenia powłok twarzy wynosi 6% (poz. 19a), uszkodzenie nerwu łokciowego wynosi 10% (poz. 181k), zaburzenia funkcjonalne i funkcji poznawcze powoduje konieczność przyznania uszczerbku w wysokości 15% (poz. 9c).

Dowód: akta ZUS w tym dokumentacja medyczna oraz orzeczenie orzecznika ZUS i orzeczenie Komisji lekarskiej; opinia k. 7-9, częściowo opinia biegłych z zakresu z zakresu neurologii M. W. (2), psychiatrii M. D., psychologii S. S., ortopedii R. H. k. 27-30 wraz z dokumentacją medyczną k. 36-54v, opinia uzupełniająca ww. biegłych, k. 102-102v, opinia biegłej z zakresu laryngologii E. N. wraz z załącznikiem k. 103-107, opinia uzupełniająca biegłych z zakresu ortopedii, neurologii i laryngologii k. 147-148

Lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z 9 stycznia 2020 roku ustalił u ubezpieczonego 16% stałego uszczerbku na zdrowiu (poz. 19a-6%, poz. 2-5%, poz. 10a-5%) spowodowanego skutkami wypadku przy pracy z 18 grudnia 2017 roku. Komisja lekarska ZUS orzeczeniem z 20 maja 2020 roku ustaliła 31% uszczerbku (poz. 19a-6%, poz. 2-10%, poz. 10a-5%, poz. 181k-10%).

Dowód: akta organu rentowego: orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z 09.01.2020r., orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z 20.05.2020r.

Decyzją 26 maja 2020 roku, znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. przyznał ubezpieczonemu kwotę 30.504 zł tytułem jednorazowego odszkodowania za 31% stały uszczerbek na zdrowiu w związku z wypadkiem przy pracy z 18 grudnia 2017 roku.

Dowód: akta organu rentowego: decyzja ZUS z 26.05.2020r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci w/w dokumentów, które Sąd uznał za wiarygodne, wzajemnie ze sobą korelujące i rzeczowe oraz częściowo w oparciu o opinie biegłych z zakresu neurologii M. W. (2), psychiatrii M. D., psychologii S. S., ortopedii R. H., a także w oparciu o opinię uzupełniającą sporządzoną przez ww. biegłych, opinię główną i uzupełniającą biegłej z zakresu laryngologii E. N., które wraz z dowodami z dokumentów wzajemnie się uzupełniały tworząc wyrazisty obraz całości sprawy.

Sąd pominął na podstawie art. 235² § 1 pkt 5 kpc dowód z opinii innych biegłych z zakresu ortopedii i neurologii, uznając, iż przeprowadzenie tego dowodu zmierzałoby to jedynie do przewlekłości postępowania. Zdaniem Sądu, oceny stanu zdrowia ubezpieczonego dokonali doświadczeni specjaliści. Opinia biegłego R. H. i M. W. (2) została sporządzona rzetelnie oraz prawidłowo i starannie uzasadniona zarówno w opinii głównej jak i uzupełniającej, a wnioski w niej zawarte nie nasuwają wątpliwości co do ich trafności. Biegli w sposób jednoznaczny i wyczerpujący odnieśli się do występujących u ubezpieczonego następstw wypadku z 18 grudnia 2017 roku. Tym samym w ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwalał na wydanie rozstrzygnięcia bez powoływania kolejnych biegłych. Jednocześnie Sąd zwraca uwagę, że celem postępowania sądowego nie jest poszukiwanie, a następnie powoływanie biegłych, których opinia hipotetycznie może odpowiadać stanowisku jednej ze stron, a zwłaszcza gdy w sprawie byli już powołani biegli, którzy posiadają wiadomości specjalne odnośnie konkretnych schorzeń ubezpieczonego.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie w części.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 oraz art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1242 j.t. ze zm.) ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie.

Za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy, natomiast za uszczerbek długotrwały – naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie (art. 11 ust. 2 i 3 ustawy).

Przepis art. 12 ust. 1 ustawy stanowi, iż jednorazowe odszkodowanie przysługuje w wysokości 20 % przeciętnego wynagrodzenia za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, z zastrzeżeniem art. 55 ust. 1. Z kolei ust. 5 tego artykułu wskazuje, iż do ustalenia wysokości jednorazowego odszkodowania, o którym mowa w ust. 1-4, **przyjmuje się przeciętne wynagrodzenie obowiązujące w dniu wydania decyzji**, o której mowa w art. 15 ustawy.

Załącznik do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz. U. 2002 Nr 234, poz. 1974 ze zm.) stanowi, iż wysokość stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu ubezpieczonego, u którego stwierdzono upośledzenie ostrości słuchu ucha prawego 26-40 dB wynosi 5% (poz. 42), uszkodzenie kości sklepienia i podstawy czaszki (wgłębienia, szczeliny, fragmentacja) - zależnie od rozległości uszkodzeń wynosi od 5-10% (poz. 2), uszkodzenia powłok twarzy (blizny i ubytki) oszpecenia bez zaburzeń funkcji - w zależności od rozmiarów blizn i ubytków w powłokach twarzy wynosi od 1-10% (poz. 19a), uszkodzenie częściowe lub całkowite - w zależności od stopnia zaburzeń nerwu łokciowego wynosi od 10-30% (poz. 181k), zaburzenia neurologiczne i psychiczne uwarunkowane organicznie (encefalopatie) bez zmian charakterologicznych wynosi 30% (poz. 9c).

W myśl pkt 1 Obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 3 marca 2020 roku (M.P. z 2020r. poz. 279) w sprawie wysokości kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej w okresie od 1 kwietnia 2020 roku do 31 marca 2021 roku kwota jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej wynosi 984 zł za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Sąd nie uwzględnił żądania ubezpieczonego co do przyznania odszkodowania w wysokości 1.030 zł za 1%, gdyż decyzja ZUS została wydana 26 maja 2020 roku, tj. w okresie obowiązywania stawki w wysokości 984 zł. W myśl wyżej powołanego art. 12 ust. 5 ustawy „wypadkowej” do ustalenia wysokości odszkodowania przyjmuje się kwotę obowiązującą w dniu wydania decyzji. Niezasadnym byłoby przyznanie, wedle żądania ubezpieczonego, kwoty wyższej.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż ubezpieczony w wyniku wypadku przy pracy z 18 grudnia 2017 roku doznał łącznie 46% stałego uszczerbku na zdrowiu. Występujące u ubezpieczonego liczne urazy spowodowały, że uszczerbek na zdrowiu dotyczący upośledzenia ostrości słuchu ucha prawego wynosi 5% (poz. 42), uszkodzenie kości sklepienia i podstawy czaszki wynosi 10% (poz. 2), uszkodzenia powłok twarzy wynosi 6% (poz. 19a), uszkodzenie nerwu łokciowego wynosi 10% (poz. 181k), zaburzenia funkcjonalne i funkcji poznawcze powoduje konieczność przyznania uszczerbku w wysokości 15% (poz. 9c).

Strony były ostatecznie zgodne co do oceny uszczerbku z poz. 19a w wysokości 6% oraz poz. 42 w wysokości 5% - łącznie 11%.

Biorąc pod uwagę zebrany w sprawie materiał dowodowy oraz dzieląc częściowo opinię biegłych, w ocenie Sądu nie jest możliwe rozpatrywanie uszczerbku ubezpieczonego na podstawie poz. 10a, gdyż, jak jednoznacznie wskazali biegli, dotyczy on zaburzeń adaptacyjnych będących następstwem urazów i wypadków, w których nie doszło do trwałych uszkodzeń OUN, a podpunkt a) dodaje, że powstały utrwalone nerwice związane z urazem czaszkowo – mózgowym. U ubezpieczonego doszło jednakże do urazu głowy z trwałymi uszkodzeniami OUN, dlatego też nie jest uprawnione rozpatrywanie uszczerbku z poz. 10. Biorąc pod uwagę powstanie zmian w obrębie ośrodkowego układu nerwowego uznać należy, że zasadnym jest rozpatrzenie uszczerbku z poz. 9c zamiast 10a. U ubezpieczonego stwierdzono ogniska stłuczenia tkanki mózgowej, niewielki deficyt neurologiczny, niewielkie zaburzenia funkcji poznawczych oraz niewielki stopień zaburzeń funkcjonalnych i funkcji poznawczych, które wynoszą 15% (poz. 9c). Stwierdzony u ubezpieczonego deficyt funkcji poznawczych jest na tyle niewielki, że orzeczenie 30% uszczerbku na zdrowiu nie odpowiadałoby istocie problemu klinicznego i tym samym stanowiłoby stan funkcjonalny, ponadto na marginesie należy wskazać, że stopnie nasilenia encefalopatii mogą być bardzo zróżnicowane. Podkreślić należy, iż na ustalenie procentowego uszczerbku powyżej lub poniżej widełek z tabeli pozwala § 8 ust. 3 ww. rozporządzenia z 18 grudnia 2002r., który wprost wskazuje, że można ustalić stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w procencie niższym lub wyższym od przewidywanego w danej pozycji, w zależności od różnicy występującej między ocenianym stanem przedmiotowym a stanem przewidzianym w odpowiedniej pozycji oceny procentowej. Zdaniem Sądu powyższa ocena uszczerbku przez biegłych jest właściwa, adekwatna i rzetelna, dlatego nie przyjął uszczerbku na podstawie poz. 10a jak wskazywał organ rentowy, ani w wyższym wymiarze jak domagał się ubezpieczony.

Ustalając wysokość uszczerbku na zdrowiu Sąd częściowo podzielił opinię biegłych z zakresu neurologii M. W. (2), psychiatrii M. D., psychologii S. S., ortopedii R. H., laryngologii E. N., jako wydaną przez osoby będącymi

specjalistami w zakresie schorzeń występujących u ubezpieczonego. Sąd nie podzielił opinii biegłych w zakresie wysokości uszczerbku z poz. 2 i 181k, gdyż biegli przyjęli wartości niższe niż wartości wskazane w orzeczeniu wydanym przez Komisję lekarską ZUS. Biegli prawidłowo ustalili uszczerbek z tych pozycji zgodnie ze stanem zdrowia ubezpieczonego, jednakże zdaniem Sądu w sytuacji przyznania przez organ rentowy wyższego uszczerbku z tych samych pozycji należało przyjąć wartości wyższe. W tym zakresie przyznanie niższego uszczerbku prowadziłoby dla ubezpieczonego do negatywnego rozstrzygnięcia w porównaniu z wydaną decyzją przez organ rentowy. Co więcej podkreślić należy, iż lekarze orzecznicy ZUS przeprowadzili badanie w okresie bliższym wypadkowi niż biegli sądowi. W ocenie Sądu wobec dokładnego oznaczenia wartości uszczerbku z konkretnych pozycji tabeli przez organ rentowy nie można później w toku postępowania uznać, iż nie miało to znaczenia jak chciał organ rentowy w piśmie z dnia 2 lipca 2021r. i ustalać stopień uszczerbku wyłącznie globalnie. Oceny stanu zdrowia zarówno w postępowaniu przed organem rentowym jak i później w postępowaniu sądowym dokonują przecież specjaliści z zakresu medycyny powołując się na konkretne pozycje z tabeli uszczerbkowej. W tych okolicznościach nie można przyjąć, że orzeczenia w tym zakresie nie mają żadnej mocy dowodowej, a wskazywane w nich wysokości uszczerbków z poszczególnych pozycji były nierzeczywiste. Należy zwrócić uwagę, że czym innym jest uszkodzenie kości i sklepienia podstawy czaszki, a czym innym uszkodzenie słuchu, podobnie jak uszkodzenie nerwu łokciowego i nerwica czy jak ustalili biegli encefalopatia. Na marginesie należy wskazać, że przyjęcie za biegłymi 1% z poz. 2 oraz 5% z poz. 42 łącznie dałoby 6%, zaś komisja lekarska przyjęła 10% z poz. 2%. Zmniejszenie tego uszczerbku (przy przyjęciu interpretacji organu rentowego) przez Sąd byłoby zatem nieuprawnione. Z kolei odnośnie uszkodzenia nerwu łokciowego i encefalopatii biegli jednoznacznie orzekali oddzielnie, nie łącząc tych urazów.

Łącznie odszkodowanie należne ubezpieczonemu wynosiło zatem 45.264 zł (= 46% x 984 zł). ZUS przyznał ubezpieczonemu odszkodowanie 30.504 zł (= 31% x 984 zł), tak więc ubezpieczonemu przysługuje dodatkowe odszkodowanie w wysokości 14.760 zł (= 15% x 984 zł).

Mając na uwadze powyższe, Sąd działając na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu M. W. (1) prawo do jednorazowego odszkodowania w kwocie 14.760 zł odpowiadającej dodatkowym 15% stałego uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem przy pracy z 18 grudnia 2017 roku (pkt 1 wyroku), a na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc w pozostałym zakresie oddalił odwołanie (pkt 2 wyroku).

Z kolei na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. i § 9 ust. 2 w zw. z §15 ust. 3 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w brzmieniu obowiązującym w dacie wszczęcia postępowania, dokonując ich stosunkowego rozdzielenia stosownie do wyniku postępowania, które powód wygrał w 57% (=14.760 zł z 25.825 zł). Sąd zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz ubezpieczonego kwotę 615,60 zł (= 57% z 1.080 zł) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 3 wyroku). Sąd zasądzając powyższą kwotę przyznał pełnomocnikowi sześciokrotność stawki podstawowej kosztów postępowania pomniejszonej stosownie do wyniku postępowania. Zasądzając powyższe koszty Sąd wziął pod uwagę rodzaj oraz zawilość sprawy z uwagi na liczne urazy ubezpieczonego, a w szczególności czas prowadzenia sprawy, gdyż sprawa jest prowadzona od 2020 roku. Ponadto Sąd wziął pod uwagę obszerność zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności liczne opinie podstawowe jak i uzupełniające sporządzone przez pięciu biegłych z różnych specjalizacji medycznych.

Sędzia Sonia Lasota-Zawisza